

АКАДЕМИЈА УМЕТНОСТИ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију 30.05.2013. Наставно-уметничко-научно веће Академије уметности Нови Сад.</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен: др Ирина Суботић, професор емеритус, 11. фебруар 2010, Историја уметности, Академија уметности у Новом Саду; др Миланка Тодић, редовни професор, Историја уметности, 3. март 2006, Факултет примењених уметности у Београду; др Велимир Абрамовић, редовни професор у пензији, Филмологија, Факултета драмских уметности у Београду; др Силард Антал, ванредни професор, Режија, 15. март 2012, Академија уметности у Новом Саду; др Живко Поповић, редовни професор, Филмологија, 22. децембар 2010, Академија уметности у Новом Саду.</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Дубравка, Љубомир, Лазић.</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 10. април 1974, Нови Сад, Србија.</p> <p>3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив -</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија 2005. година, докторске студије (по старом закону) из Филмологије на Академији уметности Нови Сад.</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Академија примењених уметности, Београд, <i>Макро прикази текстура рептилске коже, Фотографија</i>, 15. децембар 2000.</p> <p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: ужа уметничка област Фотографија</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: <i>Неореализам у италијанском филму и фотографији – етиологија, интерпозиција и специфичности дела</i>
IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл. После сажетка на српском и енглеском језику налази се кратак <i>Увод</i> (8-10) у коме Кандидаткиња објашњава разлоге који су је навели да одабере тему истраживања. Затим следи прво поглавље <i>Неореализам</i> (10-23), које се састоји од четири потпоглавља. У првом под насловом <i>Термин неореализам</i> Кандидаткиња разматра настанак и историјат термина неореализам. У другом под насловом <i>Реалистичке тежње на филму и у фотографији које су претходиле неореализму</i> она анализира реалистичке тежње у уметности XIX и XX века као суштинске утицаје на конституисање филмске и фотографске уметности, јер се оне заснивају на

техникама бележења непосредне реалности. У том смислу, посебно се истиче деловање Нове објективности двадесетих година прошлог века и реалистичких тенденција у филмској уметности, пре свега поетског реализма француских филмских аутора. У поглављу *Заједничка основа филмске и фотографске уметности* Кандидаткиња сумира најважније ставове о овој теми, а нагласак ставља на онтолошку блискост два медија, филма и фотографије, онако како је дефинисао Андре Базен. У потпоглављу *Карактеристике неореализма* као основне она описује следеће четири: документарност-истинитост; наративност; реалност; хроника.

Друго поглавље *Неореализам у филму* (23-34) састоји се из четири потпоглавља. Прво *Корени неореализма у филму* пружа историјски осврт на филмску продукцију у Италији пре неореализма и утицај фашистичке владавине на филм тог периода, затим на оснивање националне филмске школе на којој су, међу осталима, учили Роселини, Де Сантис и Антониони, покретање значајних филмских часописа и теоријског проучавања филмске уметности у Италији пре и током Другог светског рата и, коначно, на појаву аутора који се више или мање директно супротстављају начину на који су рађени филмови у доба фашизма. Друго потпоглавље *Година 1943.* фокусира се на годину настанка неореалистичког покрета. У трећем потпоглављу *Утицај веризма на неореализам* анализира се утицај веризма и посебно Вергиних дела на естетику неореалистичког филма. Четврто потпоглавље *Утицај социјалних фактора на технолошки аспект филмског и фотографског неореализма* приказује стање у којем се италијанска филмска продукција налазила крајем и након Другог светског рата и утицај које је оно имало на настанак неореализма.

Треће поглавље *Неореализам у фотографији* (34-49) састоји се од три потпоглавља. У првом под насловом *Неореализам у фотографији* Кандидаткиња истиче значај појаве фото-документа и фото-журнализма, како за настанак уметности фотографије, тако и за каснију појаву неореализма у италијанској фотографији; затим процват штампаних медија у Италији после Другог светског рата када се појављује низ значајних фотографа пониклих из фото-журнализма. У потпоглављу *Фотографске групе и удружења* Кандидаткиња истиче значај појединих група фотографа у Италији за настанак и развој неореализма у фотографији, а посебно је представила најважније групе и њихов рад (Бусола, Миза, Гондола). Треће потпоглавље *Штампани медији* посвећено је најзначајнијим послератним италијанским часописима (Епоха, Време, Европски, Експрес, Свет) и другим штампаним медијима (фотографским књигама, каталозима, билтенима) од значаја за неореалистичку фотографију.

Четврто поглавље *Заједнички утицаји на развој неореализма у фотографији* (49-74) се састоји из пет потпоглавља. Прво *Утицај интернационалне фотографије на ауторе неореализма* наводи више савремених фотографских покрета који су утицали на фотографију неореализма. Друго потпоглавље под насловом *Амерички утицај* представља савремену америчку фотографију и њен утицај на фотографе италијанског неореализма. Посебно се истиче значај часописа Лајф и фотографа који су у њему објављивали своје фотографије, затим државне институције Ф.С.А. у оквиру чијих програма су стварали значајни фотографи и удружења њујоршких фотографа под називом Фото лига. Треће потпоглавље *Фотографи* представља рад најзначајнијих америчких фотографа прве половине XX века који су дали пресудан допринос настанку фото-журнализма: Ријса, Хајна, Стренда, Еванса, Стајхена и истиче значај чувене изложбе Породица Човек у Музеју модерне уметности у Њујорку. Четврто потпоглавље под насловом *Европски утицај – Немачка* приказује немачки утицај на настанак фотографије италијанског неореализма, а посебно истиче значај покрета Нова објективност и фотографа Ренгера-Пача, Зенгера и Мохољи-Нађа. Пето потпоглавље *Европски утицај – француски хуманизам* приказује опусе француских фотографа Картије-Бресона и Дуаноа који су највише утицали на италијанске неореалисте.

Пето поглавље носи наслов *Заједнички утицаји на развој неореализма у филму* (74-89). Има три потпоглавља, прво *Интернационални утицај на ауторе неореалистичког филма* говори о значају таквих утицаја, друго *Француска: поетски реализам (1936-1940)* истиче значај овог покрета на ауторе италијанског неореалистичког филма, издвајајући дела Марсела Карнеа, Жана Реноара и Рене Клера, док треће потпоглавље *Утицај културних тенденција Сједињених Америчких Држава* истиче утицај америчких савремених писаца, редитеља, глумца и, уопште, америчке културе на ауторе италијанског неореалистичког филма.

Шесто поглавље *Друштвени утицаји на тлу Италије у периоду 1943-1955. године* састоји се из шест потпоглавља. У првом под насловом *Друштвени утицаји* наглашава се значај тренутка у коме је италијански неореализам настао – окончање фашистичке власти са њеном пропагандом и потрага за непосредном животном истином. Друго потпоглавље *Деветнаести век и Уједињење*

(*Risorgimento*) приказује Гарибалдијев револуционарни народни покрет као једну од инспирација за формирање неореалистичких идеја. Треће, четврто и пето потпоглавље *Италија након уједињења и до почетака фашизма, Први светски рат 1914-1918. и Други светски рат 1939-1945.* приказују утицај дешавања и идеја тог времена на настанак неореализма. Шесто потпоглавље *Послератни период* даје слику италијанског друштва и културе у периоду настанка неореализма.

Седмо поглавље *Анализа филмова неореализма* (101-139) састоји се из пет потпоглавља. Прво *Филмови неореализма* најављује анализе филмова које следе у следећим потпоглављима; друго потпоглавље је *Роберто Роселини: ратна трилогија: Рим, отворени град (Roma, città aperta) 1945; Пausa (Paisà) 1946. и Немачка, године нулте (Germania anno zero) 1948;* треће потпоглавље је *Лукино Висконти (Conte Don Luchino Visconti Di Morone): Oncesucija (Osessione), 1943; Земља дрхти (La terra trema), 1948;* четврто потпоглавље је *Виторио Де Сика, Чезаре Цаватини: Чистачи ципела (Csiucsià) 1946. (почасни Оскар); Крадљивци бицикла (Ladri di biciclette) 1948. (почасни Оскар); Умберто Д. 1952. и пето потпоглавље је Горак тирунач (Riso amaro) 1949.*

Осмо поглавље је *Анализа фотографија* (140-171) и састоји се од девет потпоглавља, а у сваком од њих анализира се фотографски опус по једног уметника италијанске неореалистичке фотографије. То су: *Luidi Kročenci (Luigi Crocenci), (1923 – 1984), Mario De Biasi (Mario De Biasi) (1923 -), Fulvio Rojter (Fulvio Roiter) (1926 -), Mario Đakomeli (Mario Giacomelli) (1925. – 2000), Nino Miljori (Nino Migliori) (1926. -), Alfredo Kamiza (Alfredo Camisa) (1927. - 2007.), Đani Berengo Gardin (Gianni Berengo Gardin) (1930 -), Pjerđorđo Branci (Piergiorgio Branzi) (1928 -), и Ćezare Kolombo (Cesare Colombo) (1935 -).*

У деветом поглављу *Закључак* (172-191) Кандидаткиња сумира обављено истраживање и износи закључке: о сродности и разликама филмске и фотографске уметности, о друштвено-историјским коренима италијанског неореализма, о токовима у италијанској кинематографији и фотографији који су довели до настанка неореализма, о европским и америчким ауторима и делима која су утицала на неореалистичку естетику; затим доноси закључке о естетским разликама ауторских опуса унутар неореалистичког покрета: Роселинијев сурови реализам, Висконтијев грандиозно-театрални приступ, Де Сикин сентимент и Де Сантисов филмски наративни приступ; Кроченцијев фоторепортерски примењен стил, Де Биразијева духовитост и склоност ка сценаристичком приступу, Ројтеров поглед ка аутентично италијанском, Ђакомелијев надреални неореализам, Миљоријева и Камизина примена типографског као наративне компоненте кадра и Гардинов и Бранцијев документарни приступ преведен кроз призму личног.

Десето поглавље је *Литература и извори* (192-198). Састоји се из документарног дела у којем су наведени опуси уметника неореалистичке фотографије, неореалистички аутори и филмови, а затим следи литература о неореализму и општа литература.

Једанаесто поглавље је *Индекс имена* (199-210).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У првом поглављу Кандидаткиња ствара темељ за истраживање које следи: са једне стране она дефинише термин неореализам и одређује уметничке опусе који му припадају, а са друге она разматра односе две уметности – филмске и фотографске, и тиме успешно ствара методолошке претпоставке за даље истраживање.

Друго и шесто поглавље анализира низ друштвено-историјских, културних, књижевних и уметничких појава које су условиле настанак неореализма на филму. Тако студиозна анализа може се написати само захваљујући познавању обимне литературе и грађе и способности да се она изложи у складу са циљевима истраживања.

Треће поглавље даје студиозан приказ настанка и развоја фото-журнализма, штампаних медија и неореалистичких фотографских група и удружења. И у овом случају реч је о тексту који успешно синтетизује широка сазнања везана за обиман предмет истраживања.

Четврто и пето поглавље дају изузетно богату и документовану слику интернационалних утицаја на ауторе неореалистичког филма и фотографије.

У седмом и осмом поглављу, која су и најобимнија, Кандидаткиња методом студије случаја анализира филмове и фотографије италијанског неореализма. Тешко је наћи истраживача који са једнаком сигурношћу може да анализира дела две сродне, али ипак различите уметности. Кандидаткиња је то успело и у томе је посебна вредност како ових поглавља, тако и целог доктората.

У деветом поглављу *Закључак* Кандидаткиња успешно сумира широко замишљено компаративно истраживање. Закључци које износи су засновани и добро промишљени.

Десето поглавље *Литература и извори* садржи опусе уметника неореалистичке фотографије и филма. Такође даје исцрпан списак литературе о неореалистичкој фотографији и филму.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са ISI листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке или радове који могу заменити овај услов до 01.јануара 2012. године. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. *Креативни ступањ изградње визуелне слике-уметничког дела*, CASCA (часопис за друштвене науке, културу и уметност), 24. 12. 2012, <http://www.journal.casca.org.rs/2012/12/24/br1-sadrzaj/>

2. *Кад видим – верујем*, Линк бр. 86, Медиа арт – Удружење новинара Србије, Нови Сад-Београд, фебруар 2010.

3. *Фотографија не лаже*, Линк бр. 87, Медиа арт – Удружење новинара Србије, Нови Сад-Београд, март 2010.

4. *Фото берза*, Линк бр. 89, Медиа арт – Удружење новинара Србије, Нови Сад-Београд, мај 2010.

5. Учесник панел-дискусије у оквиру међународног пројекта *Године неореализма - смернице италијанске фотографије* (Самобор, Батања, Ровињ, Београд, Бања Лука, Нови Сад, 3. новембар – 3. децембар 2009)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

На основу обимног и сложеног истраживања Кандидаткиња је аргументовано доказала почетну хипотезу да је италијански неореализам условљен низом друштвеноисторијских, културних и уметничких чинилаца, што баца ново светло на овај уметнички правац чији је настанак обично објашњаван друштвеном, културном и продукционом ситуацијом у Италији после Другог светског рада. Овај рад успешно приказује сложен сплет околности које су условиле настанак овог покрета, а које сежу понекад и читав век пре његовог појављивања и распростиру се по бројним земљама Европе и Америке. Осим тога, у овом раду италијански неореализам је приказан шире него што је то уобичајено, пре свега због компаративне анализе филмске и фотографске уметности, а и због анализе паралелних дешавања у култури и уметности Италије, Европе и Америке, мимо филмске и фотографске уметности..

Пошто је компаративну анализу дела филмске и фотографске уметности засновала на онтолошкој блискости два медија, онако како је дефинисао Андре Базен, Кандидаткиња је резултатима бројних анализа филмова и фотографија потврдила исправност таквог теоријског приступа и дискурса.

Када је реч о бројним анализама филмова и фотографија италијанског неореализма, закључци које је Кандидаткиња изнела о делима и ауторским поетикама сведоче о њеном уметничком сензибилитету, оригинални су и представљају инспирацију за сличне подухвате, посебно када је реч о компаративном сагледавању дела филмске и фотографске уметности.

pdfMachine

Is a pdf writer that produces quality PDF files with ease!

Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.

Get yours now!

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.
Резултати су приказани прегледно и правилно протумачени.
IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ: Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:
1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме Да.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе Да.
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци Кандидаткиња је дала оригиналну слику италијанског неореализма, покрета који је обично везиван само за филмску уметност. Међутим, у овом раду италијански неореализам је схваћен шире него што је то уобичајено, пре свега захваљујући компаративној анализи филмских и фотографских дела италијанског неореализма, а и због анализе паралелних дешавања у култури и уметности Италије, Европе и Америке, мимо филмске и фотографске уметности. Створена је уверљива слика италијанског неореализма као покрета условљеног низом друштвеноисторијских, културних и уметничких чинилаца, што баца ново светло на овај уметнички правац чији је настанак обично објашњаван друштвеном, културном и продукционом ситуацијом у Италији после Другог светског рада. Када је реч о бројним анализама филмова и фотографија италијанског неореализма, закључци које је Кандидаткиња изнела о делима и ауторским поетикама сведоче о њеном уметничком сензибилитету, оригинални су и представљају инспирацију за сличне подухвате, посебно када је реч о компаративном сагледавању дела филмске и фотографске уметности.
4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања -
X ПРЕДЛОГ: На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже: - да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ
ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____

др Ирина Суботић, професор емеритус

_____

др Миланка Тодић, редовни професор

_____

др Велимир Абрамовић, редовни професор

_____

др Силард Антал, ванредни професор

_____

др Живко Поповић, редовни професор

pdfMachine

Is a pdf writer that produces quality PDF files with ease!

Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.

Get yours now!

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.

pdfMachine

Is a pdf writer that produces quality PDF files with ease!

Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.

Get yours now!